

[Poul Dam.]

stensen, og det kunne være belærende i andre debatter. Jeg forstod dette sådan, at hr. Henry Christensen foretrak, at den pression, vi skulle udsættes for fra store landes side, foregik i en lukket forening, hvor vi ikke kom til at lægge så meget mærke til den. Hvad der er helt klart i denne sag, er, at den amerikanske pression over for Danmark er foregået åbent. Vi ved, hvordan vi er blevet behandlet, vi kender vores vilkår. Det er ikke sikkert, vi vil gøre dette i det forjættede EF-land.

Der er for mig én sag, der overskygger alle andre i dette laksespørgsmål, og det er hensynet til den grønlandske befolknings erhvervsmuligheder. De er få, og det er i første række fiskeriet, man må satse på. Og hvis det er sådan, at de internationale forpligtelser, som vi har indgået eller agter at indgå, giver os særlige vanskeligheder med at bevare den grønlandske befolknings fiskerimuligheder inden for 12 sømilegegrænsen, og at den eneste mulighed for at bevare disse rettigheder er, at man træffer en sådan aftale, ja, så må man træffe den. Det er grønlændernes levevilkår, det i første omgang kommer an på.

Så kan man naturligvis heller ikke se bort fra naturbeskyttelseshensynet. Spørgsmålet om overfiskningen af laks er jo et gammelt spørgsmål, og jeg er ganske enig i, at der ikke er et tilstrækkeligt videnskabeligt materiale til at bevise hverken det ene eller det andet. Men man kan vel nævne en række eksempler fra fortiden på, at dyrearter blev udryddet, fangstmuligheder blev ødelagt, medens man ventede på de videnskabelige resultater. Det kan en gang imellem være en god idé at tage en pause og få et videnskabeligt grundlag. Det, der er tale om her, er jo en midlertidig aftale, der kan tages op til behandling senere, og til den tid har vi et mere omfattende videnskabeligt materiale, end vi ganske rigtigt har i dag.

Noget lignende gælder med hensyn til lomvien. Det er rigtigt, at de videnskabelige undersøgelser er små, men dr. Finn Salomonsen, der er den, der har beskæftiget sig mest med de grønlandske fugle, har allerede for år tilbage talt om disse ting, og det nævnes også helt uden sammenhæng med laksekrigen i øvrigt i det bind af Politikens „Danmarks natur“, der handler om Grøn-

lands naturproblemer. Der omtales risikoen for lomvieren ved drivgarnsfiskeriet. Vi er nødt til at tage dette med i betragtning, for lomvieren er så vist ikke en tilfældig fugl, et tilfældigt ornament i Grønland, men en fugl, der er af stor betydning for den grønlandske ernæring.

Det er klart, at det må virke meget bittert, at et initiativ, en indsats, fra Bornholm, som har givet god beskæftigelse, og som har givet gode indtægter, nu skal afvikles over nogle år. Det er bittert af mange grunde. Det er altid bittert at se initiativ blive stækket, og det er særlig bittert, fordi det drejer sig om et område, hvis erhvervsmuligheder også er forholdsvis begrænsede. Der er her som så ofte grund til at se på de bornholmske problemer i en større sammenhæng. Jeg skal undlade at gøre det, men blot lige gøre opmærksom på, at det er et erhvervsudviklingsproblem for Bornholm i meget høj grad, men der kan vel også gøres andre ting for Bornholm, medens det er meget svært at gøre ret meget andet for Grønland end at lade grønlænderne fiske.

Erstatningsspørgsmålet er blevet nævnt, og det er klart, at det skal løses, men erstatningsspørgsmålet vedrører jo først og fremmest kutterejerne. De kan få fuld erstatning for lidt tab, hvis man nu kan fastslå, hvilke tab de har lidt, og hvad fuld erstatning nu ellers er. Men ved siden af kutterejerne er der besætninger, og der er folk i land, som har været beskæftiget med ting, som stod i forbindelse med dette fiskeri. Det er et beskæftigelsesproblem, og denne gruppe af mennesker har man åbenbart ikke tænkt på. Dem må man gøre noget for igennem en forøget egnsudviklingsstøtte, og det vil vi gerne være med til.

Men vi kan ikke se nogen mening i at gøre dette til en politisk sag til at drille regeringen med. Som jeg sagde til at begynde med: det er mig ikke muligt at se, hvad andet regeringen skulle have gjort.

Hilmar Baunsgaard: Når jeg har bedt om ordet, er det, fordi statsministeren i sin redegørelse sagde, at der var medlemmer af den tidligere regering, der var tilhængere af et totalt forbud. Jeg vil gerne sige, at i den tidligere regerings tid gik drøftelserne ikke på, om Danmark skulle acceptere et totalt forbud, men alene på en vurdering af mulig-